

Сендульський Аполлоній
 (* 17.10.1830, с. Садки, нині Шумського району Тернопільської обл. – † 7.01.1882, с. Сивки, нині Білогірського району Хмельницької області)

Краєзнавець, церковно-громадський і освітній діяч Волині, популяризатор острозької старовини. Народився в священницькій родині. Закінчив Кременецьке духовне училище і Волинську духовну семінарію в Кременці (1854). У 1854-1882 рр. – парафіяльний священник с. Сивок. Організатор місцевих шкіл – церковно-парафіяльної і для дорослих селян, член правління Волинської духовної семінарії, голова епархіальних з'їздів волинського духовенства в освітніх справах (1871, 1878 рр.).

Аполлоній Сендульський

Один з ініціаторів і активних учасників впровадження і поширення культу препо-

добного князя Федора Острозького (спорудження храму св. Федора Острозького в с. Сивках), написання (у співавторстві з професором, протоієреєм А. Ф. Хойнацьким) церковної служби в честь святого, публікація про нього історико-біографічного нарису. Із 1867 р. С. – постійний співробітник “Волинских епархиальных ведомостей”, в яких опублікував понад 40 матеріалів, більшість із яких – історико-краєзнавчі нариси про повітові міста, окремі містечка і села Волині, в т. ч. ті, що належали до володінь князів *Острозьких*. Острогу присвячений найбільший за обсягом і найретельніше опрацьований нарис краєзнавця, публікація якого завершилася посмертно (Город Острог // Волинские епархиальные ведомости. – 1882. – № 1-5). У ньому знайшли належне висвітлення – на рівні тогочасної джерельної бази і наукових розробок – проблеми діяльності ОА, літературно-наукового гуртка і друкарні.

Твори: (Сендульський А.) Автобіографія // Киевская старина. – 1896. – Т. 52. – (I) январь. – С. 59-77 (вступна стаття Л. Мацєевича. – С. 58-59).

Література: Баженов Л. В. Аполлоній Сендульський – діяч українського національного відродження, видатний краєзнавець Волині // Духовне відродження культури України: Матеріали і тези доповідей наук.-практичної конференції. – Рівне, 1994. – С. 76-78; Його ж. Історичне краєзнавство Правобережної України XIX – на початку XX ст.: Становлення. Історіографія. Біобібліографія. – Хмельницький, 1995. – С. 233-234; Манько М. П. Аполлоній Сендульський – краєзнавець Острога і Волині // Матеріали I-III наук.-краєз. конф. “Острог на порозі 900-річчя”. – Острог, 1992. – Ч. 1. – С. 120-122; Тарнавський А. Отец Аполлоний Сендульський священник села Сивок Острожского уезда (некролог) // Киевская старина. – 1882. – Т. 4. – Кн. 10. – Октябрь. – С. 166-170; Энциклопедический словарь / Изд. Ф. А. Брокгауза и И. А. Ефрона. – С.-Петербург, 1900. – Т. 58. – С. 522.

Микола Манько